

Савремени српски превод

Language: српски (Serbian)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Serbian Easy-to-Read Version © 2015 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-22 from source files dated 2017-08-22.

09f044ac-4a6a-56aa-82a9-0316ff065729

ISBN: 978-1-5313-1306-7

Књига о судијама

Јудеји и Симеоновци хватају Адони-Безека

1 После смрти Исуса Навина, Израелци упиташе ГОСПОДА: »Ко ће први да иде да нападне Ханаанце за нас?«

² А ГОСПОД одговори: »Нека иде Јудино племе. Ево предао сам ову земљу у њихове руке.«

³ Тада Јудеји рекоше својој сабраћи Симеоновцима: »Пођите с нама на подручје које нам је додељено коцком, да заједно нападнемо Ханаанце. Потом ћемо ми поћи с вама на ваше подручје.«

И Симеоновци пођоше с њима.

⁴ Када су Јудеји отишли горе, ГОСПОД им предаде Ханаанце и Перижане у руке, па код Безека поразише десет хиљада људи. ⁵ Тамо затекоше Адони-Безека и нападоше га. Поразише Ханаанце и Перижане, ⁶ а Адони-Безек побеже. Они кренуше у потеру за њим и ухватише га, па му одсекоше палчеве на рукама и ногама.

⁷ Адони-Безек рече: »Седамдесет царева са одсеченим палчевима на рукама и ногама скупљало је мрвице под мојим столом. Како сам чинио, тако ми је Бог вратио.«

Потом га одведоше у Јерусалим и он тамо умре.

Јудеји заузимају Јерусалим и Хеврон

⁸ Јудеји нападоше и Јерусалим и заузеше га. Његове житеље погубише мачем, а град запалише.

⁹ После тога Јудеји одоше да се боре против Ханаанаца који су живели у Горју, Негеву и Шефели. ¹⁰ Нападоше Ханаанце који су живели у Хеврону, који се раније звао Кирјат-Арба, и поразише Шешаја, Ахимана и Талмаја.

Отниел заузима Девир

(ИсНав 15,13-19)

¹¹ Одатле кренуше на житеље Девира, који се раније звао Кирјат-Сефер.

¹² Калев рече: »Даћу своју кћер Ахсу за жену ономе ко нападне Кирјат Сефер и заузме га.«

¹³ И заузео га Отниел, син Калеевог млађег брата Кеназа, па му Калев даде своју кћер Ахсу за жену.

¹⁴ Када је дошла Отниелу, он је наговори да од свог оца затражи поље.

Она сјача с магарца, а Калев је упита: »Шта хоћеш?«

¹⁵ »Молим те, благослови ме«, одговори она. »Кад си ми дао суву земљу у Негеву, дај ми и изворе воде.«

Тако јој он даде горње и доње изворе.

Победе Јудеја и неуспех Венијаминоваца

¹⁶ Потомци Мојсијевог таста, Кенејца, пођоше с Јудејима из Града палми* горе у Јудејску пустињу, која је у Негеву близу Арада, па се настанише међу тамошњим народом.

¹⁷ Јудеји кренуше са својом сабраћом Симеоновцима и потукоше Ханаанце који су живели у Цефату. Град потпуно уништише, па га због тога прозваше Хорма†. ¹⁸ Јудеји

* 1:16 *Града палми* То јест: Јерихона.

† 1:17 *Хорма* значи »потпуно уништено« или »неповратно предато«.

заузеше и Газу, Ашкелон и Екрон са подручјима око њих.

¹⁹ ГОСПОД је био с Јудејима, и они заузеше Горје. Али становнике низије нису успели да истерају јер су ови имали гвоздена борна кола. ²⁰ Као што је Мојсије обећао, Хеврон дадоше Калеву, који из њега истера три Анакова потомка.

²¹ А Венијаминовци нису истерали Јевусејце који су живели у Јерусалиму, па ови и дан-данас живе у Јерусалиму с Венијаминовцима.

Ефремовци и Манасијевци заузимају Бетел

²² Јосифова племена* нападоше Бетел, и ГОСПОД је био с њима.

²³ Док су извиђали Бетел, који се раније звао Луз, ²⁴ извидници видеше једног човека како излази из града, па му рекоше: »Покажи нам како да уђемо у град, па ћемо с тобом милостиво поступити.«

²⁵ Он им показа, и они мачем погубише житеље града, али тог човека и сву његову породицу поштедеше. ²⁶ Он оде у земљу Хетита, где подиже град и назва га Луз, како се он зове и дан-данас.

Народи које Израелци нису истерали

²⁷ Манасијевци нису истерали житеље Бет-Шеана, Таанаха, Дора, Јивлеама и Мегиде и насеља око њих, јер су Ханаанци били одлучни у намери да остану у том крају. ²⁸ Када су Израелци ојачали, наметнули су Ханаанцима кулук, али их нису докраја истерали.

²⁹ Ни Ефремовци нису истерали Ханаанце који су живели у Гезеру, па

ти Ханаанци остадоше да живе међу њима.

³⁰ Ни Завулоновци нису истерали Ханаанце који су живели у Китрону и Нахалолу, па Ханаанци остадоше међу Завулоновцима као њихови кулчари.

³¹ Ни Асировци нису истерали житеље Ака, Сидона, Ахлава, Ахзива, Хелбе, Афика и Рехова. ³² Тако су Асировци живели међу Ханаанцима, становницима тога краја, јер их нису истерали.

³³ Ни Нефталимово племе није истерало житеље Бет-Шемеша и Бет-Аната. Тако су и Нефталимовци живели са Ханаанцима, становницима тога краја, али су житељи Бет-Шемеша и Бет-Аната постали њихови кулчари.

³⁴ Аморејци потиснуше Дановце у Горје, не дозвољавајући им да се спусте у низију. ³⁵ Аморејци су били одлучни у намери да остану на гори Херес, у Ајалону и Шаалвиму, али када су Јосифова племена ојачала, Аморејци постадоше њихови кулчари. ³⁶ Граница Аморејаца ишла је од превоја Акрабима до Селе, па навише.

Анђео ГОСПОДЊИ у Бохиму

2 Анђео ГОСПОДЊИ дође из Гилгала у Бохим и рече: »Извео сам вас из Египта и довео вас у земљу за коју сам се заклео да ћу је дати вашим праоцима. Рекао сам: ,Никад нећу раскинути свој савез с вама,² а ви немојте да склапате савез са становницима ове земље, него порушите њихове жртвенике.⁴ Али ви ме нисте послушали. Зашто сте то учинили? ³ Зато вам кажем: нећу их истерати пред вама. Они ће вам

* 1:22 Јосифова племена То јест: Ефрем и Манасија; исто и у 35. стиху.

бити бич на леђима, а њихови богови замка.«

⁴Када је анђео ГОСПОДЊИ изговорио ове речи свим Израелцима, народ гласно заплака. ⁵Због тога оно место назваше Бохим* и тамо принеше жртве ГОСПОДУ.

Смрт Исуса Навина

⁶Када је Исус Навин отпустио народ, Израелци су отишли да запоседну земљу, сваки на своје наследство. ⁷Народ је служио ГОСПОДУ за живота Исуса Навина и за живота старешина које су га надживеле и виделе сва велика дела која је ГОСПОД учинио за Израел. ⁸Исус Навин, слуга ГОСПОДЊИ, умро је када је имао сто десет година. ⁹Сахранили су га у крају који је наследио, у Тимнат-Хересу, у Ефремовом горју, северно од горе Гааш.

¹⁰Након што је цело то поколење помрло, дође ново поколење, које није знало ни за ГОСПОДА, ни за оно што је он учинио за Израел.

Израелци престају да служе ГОСПОДУ

¹¹Израелци су чинили оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима и служили Ваалима. ¹²Оставили су ГОСПОДА, Бога својих праотаца, који их је извео из Египта, и пошли за другим боговима, боговима околних народа, па су им се клањали. Разгневили су ГОСПОДА, ¹³јер су га оставили и служили Ваалу и Астартама.

¹⁴ГОСПОД се силно разгневи на Израелце и предаде их у руке пљачкашима да их пљачкају и свим непријатељима око њих, којима више

нису могли да се супротставе. ¹⁵Кад год су одлазили у бој, бивали су поражени јер је ГОСПОД био против њих, као што је рекао и као што им се заклео. Тако су се нашли у великој невољи.

¹⁶Тада ГОСПОД поче да им подиже судије, да их спасавају од пљачкаша. ¹⁷Али они ни своје судије нису слушали, већ су се одавали блуду са другим боговима и клањали им се. Брзо су скренули с пута којим су ишли њихови праоци, који су слушали ГОСПОДЊЕ заповести. Они нису тако чинили. ¹⁸Кад год би им ГОСПОД подигао неког судију, био би с њим и спасавао их од њихових непријатеља док год је тај судија био жив. Јер, ГОСПОД би се сажалио на њих због њиховог роптања под онима који су их мучили и тлачили. ¹⁹А када би судија умро, они би се враћали својим поквареним делима, горим од оних која су чинили њихови очеви. Ишли су за другим боговима, служили им и клањали им се, одбијајући да се оставе својих дела и тврдоглавости.

²⁰Зато се ГОСПОД силно разгневи на Израелце и рече: »Пошто је овај народ прекршио савез који сам склопио са њиховим праоцима и није ми се покорио, ²¹нећу више истерати пред њима ниједан од народâ које је Исус Навин оставио када је умро. ²²Помоћу њих ћу проверити Израелце, да видим да ли ће се држати мога пута и ићи њиме као што су то чинили њихови праоци.«

²³Зато је ГОСПОД и пустио оне народе да остану. Није их одмах истерао нити их је предао у руке Исусу Навину.

*2:5 *Бохим* значи »они који плачу«.

Народи који су остали у земљи

3 Ово су народи које је ГОСПОД пустио да остану у земљи да би помоћу њих проверио све оне Израелце који нису искусили ниједан рат у Ханаану, ² да би вештини ратовања научио оне нараштаје Израелаца који нису раније искусили рат: ³ пет филистејских владара, сви Ханаанци, Сидонци и Хивијци који су живели у либанском горју од горе Ваал-Хермон до Лево-Хамата. ⁴ Они су остављени да се помоћу њих провере Израелци, да се покаже да ли ће послушати ГОСПОДЊЕ заповести, које је дао њиховим праоцима преко Мојсија.

⁵ Тако су Израелци живели међу Ханаанцима, Хетитима, Аморејцима, Перижанима, Хивијцима и Јевусејцима, ⁶ женили се њиховим кћерима, своје кћери удавали за њихове синове и служили њиховим боговима. ⁷ Чинили су оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима. Заборавили су ГОСПОДА, свога Бога, и служили Ваалима и Ашерама.

Отниел

⁸ ГОСПОД се разгневи на Израелце, па их предаде у руке Кушан-Ришатајиму, цару Арам-Нахарајима, коме су Израелци служили осам година. ⁹ Али, када су завапили ГОСПОДУ, он им подиже спаситеља – Отниела, сина Калеевог млађег брата Кеназа – да их спасе. ¹⁰ На њега сиђе Дух ГОСПОДЊИ, па он постаде Израелов судија и крену у рат. ГОСПОД му предаде у руке Кушан-Ришатајима, цара

Арам-Нахарајима, и он га победи. ¹¹ Тако је у земљи четрдест година владао мир, док није умро Отниел син Кеназов.

Ехуд

¹² Израелци опет почеше да чине оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима, па због тога ГОСПОД учини Еглона, цара Моава, јачим од Израела. ¹³ Еглон се удружи с Амонцима и Амалечанима, па дође, порази Израел и запоседе Град палми*. ¹⁴ Израелци су тако осамнаест година служили моавском цару Еглону.

¹⁵ Израелци опет завапише ГОСПОДУ, и он им подиже спаситеља – Ехуда, леворуког сина Гере Венијаминовца. Израелци га послаше да однесе данак моавском цару Еглону. ¹⁶ Ехуд искова кратак† двосекли мач и припаса га уз десно бедро, испод одеће, ¹⁷ па однесе данак Еглону, који је био врло дебео човек. ¹⁸ Када је предао данак, Ехуд отпусти људе који су донели данак, ¹⁹ па се код камених идола близу Гилгала окрену и врати Еглону.

»Имам за тебе једну тајну поруку, царе«, рече Ехуд.

»Тишина!« рече цар, и сви који су били код њега изађоше.

²⁰ Тада Ехуд приђе цару, који је седео сам у горњој соби своје палате, и рече му: »Имам за тебе поруку од Бога.«

Док је цар устајао са престола, ²¹ Ехуд посегну левом руком, извуче мач са десног бедра и зари му га у трбух. ²² Чак и дршка мача улете за оштрицом, која му изађе на леђа. А како Ехуд није извукао

***3:13 Град палми** То јест: Јерихон.

†**3:16 кратак** Дословно: гомед. Вероватно: мера за дужину од две трећине лакта, то јест 30 центиметара.

мач из Еглоновог трбуха, око мача се склопи сало. ²³Потом Ехуд изађе на трем, за собом затворивши и закључавши врата горње собе. ²⁴Када је он отишао, дођоше Еглонове слуге и видеше да су врата горње собе закључана, па рекоше: »Сигурно се олакшава у нужнику.«

²⁵Чекали су колико су смели, па како Еглон и даље није отварао врата собе, узеше кључ. Када су откључали врата, а оно – господар им лежи на поду, мртав!

²⁶А док су они чекали, Ехуд је умакао. Прошао је поред камених идола и побегао у Сеиру. ²⁷Када је стигао онамо, дуну у овнујски рог у Ефремовом горју, па Израелци, с њим на челу, сиђоше са горја.

²⁸»Пођите за мнош«, рече им, »јер вам је ГОСПОД предао у руке ваше непријатеље Моавце.«

Тако они сиђоше за њим и на реци Јордан запосеше газове према Моаву, па никог нису пуштали да пређе преко. ²⁹У то време убише око десет хиљада Моаваца, све кршних и снажних људи – ниједан није умакао. ³⁰Тога дана је Израел потукао Моав. Након тога је у земљи осамдесет година владао мир.

Шамгар

³¹После Ехуда био је Шамгар син Анатов, који волујским останом уби шест стотина Филистејаца. Тако је и он спасао Израел.

Девора и Варак

4 После Ехудове смрти, Израелци поново почеше да чине оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима. ²Зато их ГОСПОД предаде у руке Јавину, ханаанском цару који је владао у Хацору. Заповедник његове војске био је Сисра, а живео је у

Харошет-Хагоиму. ³Пошто је имао девет стотина гвоздених борних кола и пошто је двадесет година сурово тлачио Израелце, они завапише ГОСПОДУ.

⁴У то време је у Израелу судила пророчица Девора, Лапидотова жена. ⁵Судила је под Деворином палмом, између Раме и Бетела, у Ефремовом горју, и Израелци су јој долазили да пресуђује у њиховим споровима.

⁶Она посла по Варака сина Авиноамовог, који је био из Кедеша у Нефталиму, и рече му: »ГОСПОД, Бог Израелов, ти заповеда: »Иди и узми са собом десет хиљада Нефталимоваца и Завулоноваца, па их поведи на гору Тавор. ⁷Ја ћу к теби на поток Кишон намамити Сисру, заповедника Јавинове војске, са његовим борним колима и војском, и тамо ћу ти га предати у руке.«

⁸Варак јој одговори: »Ићи ћу само ако и ти пођеш са мнош. Али, ако ти не пођеш са мнош, нећу ићи.«

⁹»Добро, ићи ћу с тобом«, рече му Девора. »Али знај да зато слава неће припасти теби, јер ГОСПОД ће Сисру предати у руке једној жени.«

Тако Девора крену с Варакком у Кедеш, ¹⁰куда он позва Завулоново и Нефталимово племе. За њим пође десет хиљада људи, а с њим пође и Девора.

¹¹А Хевер Кенејац био се одвојио од осталих Кенејаца, потомака Мојсијевог таста Ховава, и разапео шатор крај великог дрвета у Цаананиму, близу Кедеша.

¹²Када су Сисри јавили да је Варак син Авиноамов отишао на гору Тавор, ¹³он позва сва своја борна кола – девет стотина гвоздених борних кола – и сву своју војску из Харошет-Хагоима да дођу на поток Кишон.

¹⁴Тада Девора рече Вараку: »Спреси се! Ово је дан када ће ГОСПОД предати Сисру у твоје руке. ГОСПОД иде пред тобом.«

Тако Варак сиђе с горе Тавор, а за њим његових десет хиљада људи. ¹⁵ГОСПОД баца Сисру, његова борна кола и сву војску у његовом табору у пометњу пред Вараковим налетом, па Сисра сиђе са својих кола и побеже пешице. ¹⁶Варак је гонио борна кола и војску све до Харошет-Хагоима и сва Сисрина војска паде од мача – ниједан војник не остаде жив.

¹⁷Сисра побеже пешице до шатора Јаел, жене Хевера Кенејца, јер је између Јавина, цара Хацора, и породице Хевера Кенејца владао мир.

¹⁸Јаел изађе у сусрет Сисри, па му рече: »Уђи, господару. Уђи код мене. Не бој се.«

И он уђе у њен шатор, а она га покри покривачем.

¹⁹Он јој рече: »Молим те, дај ми да попијем мало воде. Жедан сам.«

Она отвори мешину с млеком, даде му да пије, па га опет покри.

²⁰»Стани на улаз у шатор«, рече јој он, »па ако неко наиђе и упита те: ‚Има ли ту кога?‘ ти кажи: ‚Нема.‘«

²¹Када је он чврсто заспао од исцрпљености, Јаел, Хеверова жена, узео шаторски кочић и прикраде му се с чекићем у руци. Она му заби кочић кроз слепоочницу тако да се зарио у земљу, и он умре.

²²Уто наиђе и Варак у потери за Сисром, а Јаел му изађе у сусрет и рече: »Уђи да ти покажем човека кога тражиш.«

Када је ушао у њен шатор, а оно – Сисра лежи мртав, с кочићем у слепоочници!

²³Тако је тога дана Бог пред Израелцима потукао ханаанског цара Јавина. ²⁴Израелци су бивали све јачи и јачи док га нису уништили.

Деворина и Варакова победничка песма

5 Тога дана Девора и Варак син Авинаоамов запеваше ову песму:

²»Када се Израелци спремају за бој, када се народ на то драговољно реши, благосиљајте ГОСПОДА!

³»Чујте, цареве, чујте, владари! Певаћу ГОСПОДУ, псалме ћу певати ГОСПОДУ, Богу Израеловом.

⁴ГОСПОДЕ, када си изашао из Сеира, када си искорачио из земље едомске, земља се тресла, са неба је лило, облаци су воду изливали,

⁵горе су се тресле пред ГОСПОДОМ Синајским, пред ГОСПОДОМ, Богом Израеловим.

⁶»У време Шамгара сина Анатовог, у Јаелино време, опустеше друмови, путници пођоше стазама обилазним.

⁷Живот је замро у селима Израеловим,

док ја, Девора, не устадох, док не устадох као мајка у Израелу.

⁸Када нове богове изабраше за себе, рат стиже на градске капије, а ниједног штита ни копча међу четрдесет хиљада у Израелу.

⁹»Моје је срце с вођама Израеловим, са добровољцима међу народом. Благосиљајте ГОСПОДА!

¹⁰»Размислите ви који јашете на белим магарицама, седећи на меким покровцима, и ви који ходате путем.

¹¹Послушајте глас певача* на појилима:

*5:11 *певача* Ова реч на хебрејском може да значи и »стрелаца«.

они ГОСПОДЊЕ победе набрајају,
победе за његова села у Израелу.
Тада народ ГОСПОДЊИ сиђе до
градских капија.

¹²»Пробуди се, пробуди се, Деворо!
Пробуди се, пробуди се, песму
запевај!

Устани, Вараче!

Зароби своје сужње, сине Авиноамов!⁴

¹³»Тада преостали сиђоше
к великашима,
народ ГОСПОДЊИ сиђе к мени
као ратници.

¹⁴Из Ефрема дођоше они чији је корен
у Амалеку,
за тобом Венијамин међу твојим
народом.

Из Махира сиђоше вође,
из Завулона они с палицама
надгледничким.

¹⁵Са Девором су били заповедници
Исахара.

Да, Исахар је био с Вараком
и за њим похрлио у долину.

»Међу Рувимовим четама
било је много премишљања.

¹⁶Зашто ли си остао крај торова
да слушаш свирку међу стадима?

»Међу Рувимовим четама
било је много премишљања.

¹⁷Гилад остаде с оне стране Јордана.

А зашто ли је Дан оклевао крај лађа?

Асир је боравио на обали мора

и остао у својим увалама.

¹⁸Али Завулонов народ стави живот
на коцку,

а тако и Нефталим на бојном пољу.

¹⁹»Дошли су цареви и борили се.

Цареви ханаански су се борили
код Таанаха, крај водâ Мегиди,
али нимало сребра не однеше као
плен.

²⁰Са неба су се бориле звезде,
са својих путања против Сисре су се
бориле.

²¹Поток Кишон отплови царева,

древни поток, поток Кишон.

»Крочи снажно, душо моја!

²²»Гад копита коњска загрмеше –
силним трком јуре моћни коњи
његови!

²³Прокуните Мероз⁴, рече анђео
ГОСПОДЊИ,

прокуните, прокуните његове
жителје,

јер не притекоше у помоћ ГОСПОДУ,
у помоћ ГОСПОДУ као ратници.⁴

²⁴»Нека је благословена међу женама
Јаел, жена Хевера Кенејца,
благословена међу женама у
шаторима.

²⁵Сисра затражи воде, а она му даде
млека,

урде му донесе у господској чинији.

²⁶Левицом посегну за шаторским
кочићем,

десницом за чекићем ковачким.

Удари Сисру, главу му смрска,
слепоочницу му разби и прободе.

²⁷Он јој се сручи крај ногу, паде
и остаде да лежи.

Крај ногу јој се сручи, паде –
где се сручио, ту мртав паде.

²⁸Кроз прозор погледа Сисрина мајка
и иза прозорске решетке закука:

»Што толико нема кола његових?

Што штропот његових кола касни?⁴

²⁹Одговарају јој најмудрије
дворкиње,

а она себи понавља:

³⁰»Плен су нашли, па га деле:

по девојку-две за свакога,

шарено рухо за Сисру,

рухо шарено, везено,

две мараме шарене, везене

за врат победников.⁴

³¹»Нека тако страдају сви твоји
непријатељи, ГОСПОДЕ,

а они који те воле нека буду као сунце
када се диже у свом пуном сјају.»

Потом је у земљи четрдесет година
владао мир.

Израел поново чини грех

6 Израелци опет почеше да чине оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима. Зато их ГОСПОД на седам година предаде у руке Мидјанцима. ²Мидјан је постао јачи од Израела, па су Израелци правили себи склоништа у горским процепима, пећинама и скровиштима. ³Кад год би Израелци сејали, Мидјанци, Амалечани и други источни народи би их нападали. ⁴Утаборили би се на њиховој земљи и уништавали усеве све до Газе, не остављајући Израелу ништа од чега би се прехранио – ни овце, ни говеда, ни магарад. ⁵Долазили су са својом стоком и шаторима као ројеви скакаваца – није се знало броја ни људима ни њиховим камилама. Улазили су у земљу и уништавали је. ⁶Тако је Израел силно осиромашео због Мидјанаца, па Израелци завапише ГОСПОДУ.

⁷Када су Израелци завапили ГОСПОДУ због Мидјанаца, ⁸ГОСПОД им посла пророка, који им рече: »Овако каже ГОСПОД, Бог Израелов: »Извео сам вас из Египта, из куће ропства. ⁹Избавио сам вас из руку Египћана и из руку свих који су вас тлачили. Истерао сам их пред вама и дао вам њихову земљу. ¹⁰Рекао сам вам: »Ја сам ГОСПОД, ваш Бог. Не бојте се богова Аморејаца, у чијој земљи живите.« Али нисте ме послушали.«

Гедеон позван

¹¹ Анђео ГОСПОДЊИ дође и седе под једну смрдљику у Офри која је припадала Јоашу Авиезеровцу. Тамо је Јоашев син Гедеон вршио пшеницу

у муљачи не би ли је сачувао од Мидјанаца.

¹² Анђео ГОСПОДЊИ показа се Гедеону и рече му: »ГОСПОД је с тобом, врсни ратниче.«

¹³ »Али, господару«, одврати Гедеон, »ако је ГОСПОД с нама, зашто нас је снашло све ово? Где су сва она његова чуда о којима су нам причали наши очеви када су говорили: 'ГОСПОД нас је извео из Египта?' Али ГОСПОД нас је сада напустио и предао нас у руке Мидјану.«

¹⁴ ГОСПОД се окрену према њему и рече: »Пођи с том својом снагом и спаси Израел из Мидјанових руку. Ја те шаљем.«

¹⁵ »Али, господару«, рече Гедеон, »како да спасем Израел? Моје братство је најслабије у Манасији, а ја сам најнезнатнији у својој породици.«

¹⁶ »Ја ћу бити с тобом«, одговори ГОСПОД, »па ћеш поразити Мидјанце као да је само један човек.«

¹⁷ »Ако сам сада нашао милост у твојим очима«, рече Гедеон, »дај ми знак да то ти говориш са мнош. ¹⁸Молим те, немој да одеш одавде док се не вратим са својим даром и не ставим га пред тебе.«

А ГОСПОД рече: »Остаћу док се не вратиш.«

¹⁹ Тада Гедеон уђе у кућу, спреми јаре и од ефе* брашна умеси бесквасне хлебове. Месо стави у корпу, а чорбу у лонац, па их изнесе напоље и принесе му их под оном смрдљиком.

²⁰ Анђео ГОСПОДЊИ му рече: »Узми месо и бесквасне хлебове и положи их на ову стену, а чорбу проспи.«

* 6:19 ефе 22 литра.

И Гедеон тако учини.

²¹ Врхом штапа који му је био у руци анђео ГОСПОДЊИ дотаче месо и бесквасне хлебове, и из стене сукну огањ и спали месо и хлеб. Потом анђео ГОСПОДЊИ нестане.

²² Када је Гедеон схватио да је то заиста био анђео ГОСПОДЊИ, узвикну: »Авај, Господе ГОСПОДЕ! Видео сам анђела ГОСПОДЊЕГ лицем у лице!«

²³ А ГОСПОД му рече: »Смири се. Не бој се, нећеш умрети.«

²⁴ Гедеон тамо подиже жртвеник ГОСПОДУ и назва га »ГОСПОД је мир«, и он и дан-данас стоји у Офри Авиезеровој.

Гедеон руши Ваалов жртвеник

²⁵ Те исте ноћи ГОСПОД рече Гедеону: »Узми из крда свога оца утовљеног бика од седам година, па сруши жртвеник који је твој отац подигао Ваалу и посеци Ашерину мотку која је поред њега. ²⁶ Затим на врху те узвисине на прописани начин подигни жртвеник ГОСПОДУ, своме Богу, па узми оног утовљеног бика и принеси га као жртву паљеницу на дрвету Ашерине мотке коју си посекао.«

²⁷ Гедеон узе десеторицу од својих слугу и учини како му је ГОСПОД рекао. Али, пошто се бојао своје породице и мештана, он то учини ноћу. ²⁸ Када су мештани устали рано следећег јутра, а оно – Ваалов жртвеник разрушен, Ашерина мотка поред њега посечена, а утовљени бик жртвован на тек саграђеном жртвенику!

²⁹ »Ко ли је то учинио?« питали су један другог.

Када су се подробније распитали, неко им рече: »То је учинио Гедеон син Јоашев.«

³⁰ Тада мештани рекоше Јоашу: »Изведи сина. Он мора да умре зато што је срушио Ваалов жртвеник и посекао Ашерину мотку која је била поред њега.«

³¹ »Зар ћете ви бранити Ваала?« одврати Јоаш свима који су стајали око њега. »Зар ви хоћете да га спасете? Ко год га буде бранио, до јутра ће погинути. Ако је Ваал заиста бог, онда може сâм да се одбрани кад му неко сруши жртвеник.«

³² Тако тога дана Гедеона прозваше Јерув-Ваал*, јер је речено: »Нека се Ваал брани кад му неко сруши жртвеник.«

Гедеон окупља војску

³³ Сви Мидјанци, Амалечани и други источни народи удружише се, пређоше преко реке Јордан и утаборише се у долини Лизреел. ³⁴ Тада Дух ГОСПОДЊИ сиђе на Гедеона и овај дуну у овнујски рог, позивајући Авиезеровце да пођу за њим. ³⁵ Он посла гласнике широм Манасијиног племена, позивајући народ да пође за њим. А посла гласнике и у Асирово, Завулоново и Нефталимово племе, па и они кренуше да се састану с њим.

³⁶ Гедеон рече Богу: »Обећао си да ћеш да спасеш Израел преко мене. ³⁷ Ево, ја ћу на гумно ставити овчије руно. Ако буде росе само на руно, а сва земља остане сува, онда ћу знати да ћеш преко мене спасти Израел, као што си обећао.«

³⁸ И тако је и било. Гедеон устаде рано следећег јутра, стисну руно и из њега исцеди росу – пуну чинију воде.

* 6:32 *Јерув-Ваал* значи »нека се Ваал брани«.

³⁹Тада Гедеон рече Богу: »Немој да се разгневиш на мене ако те још нешто замолим. Допусти ми још једну проверу с руном: нека само руно буде суво, а сва земља нека буде прекривена росом.«

⁴⁰И те ноћи Бог учини тако. Само је руно остало суво, а сва земља је била прекривена росом.

Гедеон наноси пораз Мидјанцима

7 Јерув-Ваал, то јест Гедеон, и сва војска с њим усташе рано ујутро и утаборише се код Ен-Харода. Табор Мидјанаца био је северно од њих, у долини близу брда Море.

²ГОСПОД рече Гедеону: »С тобом је превише војске да бих Мидјанце могао да јој предам у руке. Да се Израел не би хвалисао говорећи: ‚Својом снагом сам се спасао‘, ³објави војсци: ‚Ко се боји и дрхти од страха, нека се окрене и оде са горе Гилад.‘«

И двадесет две хиљаде војника оде, а остаде десет хиљада.

⁴ГОСПОД рече Гедеону: »Још има превише војске. Одведи их доле до воде, а ја ћу их тамо пробрати за тебе. За кога ти кажем: ‚Нека овај иде с тобом,‘ тај нека иде. Али за кога кажем: ‚Нека овај не иде с тобом,‘ тај нека не иде.«

⁵Тако Гедеон одведе војску доле до воде, а ГОСПОД му рече: »Одвој оне који језиком лапћу воду као пас од оних који клекну да пију.«

⁶Три стотине људи је лаптало воду, руком је приносећи устима, а сви остали су клекнули да пију.

⁷ГОСПОД рече Гедеону: »Спашћу вас са ових три стотине који су лаптали воду и предаћу Мидјанце у твоје руке. Остали нека иду кући.«

⁸Тако Гедеон посла остале Израелце кући, а задржа оних три стотине људи, који од осталих

преузеше залихе хране и овнујске рогове.

А мидјански табор налазио се испод њега, у долини.

⁹Те ноћи ГОСПОД рече Гедеону: »Устани и нападни табор, јер ћу ти га предати у руке. ¹⁰Ако се бојиш да га нападнеш, сиђи до табора са својим слугом Пуром ¹¹и слушај шта говоре, па ћеш после тога имати храбрости да га нападнеш.«

И Гедеон и његов слуга Пура сиђоше до првих таборских стража. ¹²Мидјанци, Амалечани и сви остали источни народи сместили су се у долини као јато скакаваца. Њиховим камилама није се знало броја – било их је као песка на морској обали.

¹³Гедеон стиже баш кад је један човек свом другу причао свој сан.

»Сањао сам«, рече, »како се округло јечмени хлеб укотрљао у мидјански табор и ударио у један шатор таквом силином да се шатор преврнуо и срушио.«

¹⁴А друг му одврати: »То није ништа друго него мач Гедеона сина Јоашевог, Израелца. Бог му је предао у руке Мидјанце и цео овај табор.«

¹⁵Када је Гедеон чуо сан и његово тумачење, поклони се ГОСПОДУ, па се врати у Израелов табор и викну: »Устајте! ГОСПОД је мидјански табор предао у ваше руке!«

¹⁶Потом подели оних три стотине људи у три чете, па сваком човеку у руке даде овнујски рог и празан ћуп у коме је била бакља.

¹⁷»Гледајте мене«, рече им, »и чините што и ја. Кад стигнем до руба табора, урадите исто што и ја. ¹⁸А кад ја и сви који су са мном дунемо у рогове, дуните и ви у своје свуда око табора и вичите: ‚За ГОСПОДА и за Гедеона!‘«

¹⁹Гедеон и стотину људи с њим дођоше до руба табора у време када је почињала средња стража, одмах након смене страже, па дунуше у рогове и разбише ћупове који су им били у рукама. ²⁰Све три чете дунуше у рогове и поразбијаше ћупове. Стежући бакље у левој руци, а у десној држећи рогове у које ће дунути, повикаше: »Мач за ГОСПОДА и за Гедеона!« ²¹Док је сваки држао свој положај око табора, сви Мидјанци почеше да беже, вичући. ²²Када се огласило три стотине рогова, ГОСПОД учини да људи по целом табору мачем насрну један на другог. Војска побеже до Бет-Шите према Церери, све до границе Авел-Мехоле близу Табата.

²³Тада позваше Израелце из Нефталима, Асира и из целог Манасије, па су гонили Мидјанце.

²⁴Гедеон разасла гласнике широм Ефремовог горја с поруком: »Сиђите и навалите на Мидјанце и заузмите појилишта и реку Јордан све до Бет-Баре.«

Тако су позвани сви Ефремовци, и они заузеше појилишта и реку Јордан све до Бет-Баре. ²⁵Ухватише и двојицу мидјанских заповедника, Орева и Зеева. Орева убише код Оревове стене, а Зеева код Зеевове муљаче, па наставише да гоне Мидјанце. Ореову и Зееову главу донеше Гедеону, који је био на реци Јордан.

8 Ефремовци рекоше Гедеону, жестоко му приговарајући: »Зашто си се тако понео према нама? Зашто нас ниси позвао кад си кренуо да нападнеш Мидјанце?«

²А он им одговори: »Шта сам то ја постигао у поређењу с вама? Зар нису Ефремови пабирци бољи

него цела Авиезерова берба*? ³Бог је у ваше руке предао мидјанске поглаваре Орева и Зеева. Шта сам то ја могао да урадим у поређењу с вама?«

Када је то рекао, више се нису љутили на њега.

⁴Гедеон стиже до реке Јордан и пређе преко са својих три стотине људи, који су били исцрпљени, али су ипак настављали потеру.

⁵Он рече људима из Сукота: »Дајте мојој војсци коју векну хлеба. Исцрпљени су, а ја још гоним мидјанске царева Зеваха и Цалмуну.«

⁶Али сукотски поглавари рекоше: »Што да дамо хлеба твојој војсци кад још ниси ухватио Зеваха и Цалмуну?«

⁷Тада Гедеон одврати: »За ово ћу вам пустињским трњем и драчем одрати тело кад ми ГОСПОД преда Зеваха и Цалмуну у руке.«

⁸Он одатле оде у Пенуел и исто затражи од Пенуелаца, али му они одговорише као и Сукоћани.

⁹Зато он рече Пенуелцима: »Кад се вратим као победник, срушићу ову кулу.«

¹⁰А Зевах и Цалмуна су били у Каркору са војском од око петнаест хиљада људи, колико их је преостало од све војске источних народа, од које је пало сто двадесет хиљада војника наоружаних мачем. ¹¹Гедеон пође караванским путем источно од Новаха и Јогбехе и на препад порази мидјанску војску. ¹²Два мидјанска цара, Зевах и Цалмуна, побегоше, али он пође у потеру за њима, па их зароби и изазва пометњу међу свом њиховом војском.

¹³Гедеон син Јоашев враћао се из боја преко превоја Хереса. ¹⁴Он ухвати једног младића из Сукота

*8:2 *Авиезерова берба* Гедеон је био из Авиезеровог братства.

и испита га, а овај му написа имена седамдесет седам сукотских поглавара, градских старешина.

¹⁵ Потом Гедеон оде Сукоћанима и рече: »Ево Зеваха и Цалмуне, због којих сте ме увредили кад сте рекли: „Што да дамо хлеба твојој војсци кад још ниси ухватио Зеваха и Цалмуну?“

¹⁶ Онда узе градске старешине, па пустињским трњем и драчем ишиба Сукоћане. ¹⁷ Он сруши и пенуелску кулу и поби мушкарце из града.

¹⁸ Тада упита Зеваха и Цалмуну: »Какве сте људе побили на Тавору?«

»Људе као што си ти«, одговорише они. »Сваки је личио на царског сина.«

¹⁹ »То су била моја браћа, синови моје мајке«, одврати Гедеон. »Тако ми ГОСПОДА живога, да сте им поштедели живот, не бих вас побио.«

²⁰ Онда рече свом прворођеном сину Јетеру: »Устани и убиј их!«

Али Јетер не исука мач јер је још био дечак и плашио се.

²¹ Зевах и Цалмуна рекоше: »Ти устани, па то уради. Јер, то је мушки посао.«

И Гедеон устаде и уби Зеваха и Цалмуну, па с врата њихових камила скину украсе у облику полумесеца.

Гедеон прави идола од злата

²² Израелци рекоше Гедеону: »Владај над нама – ти, твој син и твој унук – зато што си нас спасао из руку Мидјанаца.«

²³ Али Гедеон им одврати: »Ја нећу владати над вама, а неће ни мој син. Над вама ће владати ГОСПОД.«

²⁴ И још рече: »Само једно тражим. Нека ми сваки од вас дâ по минђушу

из свог плена.« Лишмаеловци* су носили златне минђуше.

²⁵ »Радо ћемо ти их дати«, рекоше они, па простреше огртач и сваки од њих на њега баца по једну минђушу из свог плена. ²⁶ Тежина златних минђуша које је од њих затражио износила је 1.700 шекела†, не рачунајући украсе у облику полумесеца, привеске и пурпурне одоре које су носили мидјански цареви, ни ланце који су били око врата њихових камила. ²⁷ Од тог злата Гедеон направи наплећак и постави га у свом граду Офри. Сав Израел се одаде блуду с тим наплећком, који постаде замка Гедеону и његовој породици.

²⁸ Тако су Израелци потукли Мидјан, па више није дизао главу. За Гедеоновог живота, у земљи је четрдесет година владао мир.

Гедеонова смрт

²⁹ Јерув-Ваал‡ син Јоашев врати се да живи код своје куће. ³⁰ Имао је седамдесет рођених синова, јер је имао много жена. ³¹ Сина му је родила и његова наложница која је живела у Сихему, а он му је дао име Авимелех. ³² Гедеон син Јоашев умро је у дубокој старости. Сахрањен је у гробници свога оца Јоаша у Офри Авиезеровој.

³³ Чим је Гедеон умро, Израелци се опет одадоше блуду с Ваалима. Поставише себи Ваал-Берита за бога ³⁴ и нису више мислили на ГОСПОДА свога Бога, који их је избавио из руку свих њихових непријатеља унаоколо. ³⁵ А ни са Јерув-Вааловом, то јест Гедеоновом, породицом нису

*8:24 *Лишмаеловци* Мидјанци су били потомци Авраамовог сина Лишмаела.

†8:26 *1.700 шекела* 19,38 килограма.

‡8:29 *Јерув-Ваал* То јест: Гедеон; в. 6,32.

милостиво поступили упркос свега добра које је он учинио за Израел.

Авимелех убија своју браћу

9 Авимелех син Јерув-Ваалов оде својим ујацима у Сихем и рече њима и целом братству своје мајке: ²»Упитајте све грађане Сихема: „Шта је боље за вас – да над вама влада свих седамдесет Јерув-Ваалових синова или само један човек?“ Сетите се да сам ја ваша крв*.«

³Када су његови ујаци пренели његове речи грађанима Сихема, они се приклонише Авимелеху, јер рекоше: »Он нам је рођак.«

⁴Дадоше му седамдесет сребрњака[†] из Ваал-Беритовог храма, па Авимелех унајми неке пустахије, и они пођоше за њим. ⁵Потом оде у кућу свога оца у Офри и на једном камену поби своју браћу, Јерув-Ваалове синове, њих седамдесет. Измаче му само Јотам, најмлађи Јерув-Ваалов син, јер се сакрио. ⁶Тада се сви грађани Сихема и Бет-Мила окупише крај великог дрвета код стуба у Сихему и прогласише Авимелеха за цара.

Јотамова прича

⁷Када су то јавили Јотаму, он се попе на врх горе Геризим и довикну им: »Чујте ме, житељи Сихема, да би и вас чуо Бог!

⁸»Дрвеће крену да помаже себи цара, па рече маслиновом дрвету: „Буди нам цар.“

⁹»Али маслиново дрво одговори: „Зар да престанем да дајем уље, којим се указује част и боговима и људима, да бих имало власт над дрвећем?“

¹⁰»Тада дрвеће рече смоквином дрвету: „Хајде, буди нам цар.“

¹¹»Али смоквино дрво одговори: „Зар да престанем да доносим свој слатки и добри плод да бих имало власт над дрвећем?“

¹²»Онда дрвеће рече лози: „Хајде, буди нам цар.“

¹³»Али лоза одговори: „Зар да престанем да дајем младо вино, које разгаљује и богове и људе, да бих имала власт над дрвећем?“

¹⁴»На крају све дрвеће рече трновом грму: „Хајде, буди нам цар.“

¹⁵»А трнов грм одговори дрвећу: „Ако заиста хоћете да ме помажете за свога цара, дођите и склоните се у мој хлад. Али, ако нећете, онда нека из трновог грма сукне огањ и прогута либанске кедрове.“

¹⁶»Зар сте, дакле, поступили часно и поштено кад сте Авимелеха прогласили за цара и зар сте се добро понели према Јерув-Ваалу и његовој породици, онако како заслужује? ¹⁷Мој отац се борио за вас, стављајући свој живот на коцку да би вас избавио из руку Мидјанаца, ¹⁸а ви сте се данас дигли против породице мога оца, побили његових седамдесет синова на једном камену, и његовог сина Авимелеха, сина његове робиње, прогласили за цара над житељима Сихема зато што вам је рођак. ¹⁹Ако сте се, дакле, часно и поштено данас понели према Јерув-Ваалу и његовој породици, онда се радујте с Авимелехом и он с вама. ²⁰Али, ако нисте, нека сукне огањ из Авимелеха и прогута житеље Сихема и Бет-Мила и нека из житеља Сихема и Бет-Мила сукне огањ и прогута Авимелеха.«

*9:2 *ваша крв* Дословно: ваша кост и месо.

†9:4 *седамдесет сребрњака* 798 грама сребра.

²¹ Онда Јотам брзо побеже у Беер, па је тамо живео, јер се плашио свога брата Авимелеха.

Побуна Сихемаца и Авимелехова одмазда

²² Након што је Авимелех три године управљао Израелом, ²³ Бог посла злог духа да унесе раздор између Авимелеха и житеља Сихема, па они почеше да му раде иза леђа. ²⁴ Бог је тако учинио да би крвави злочин почињен над седамдесеторицом Јерув-Ваалових синова био освећен на Авимелеху, који их је побио, и на житељима Сихема, који су му у томе помогли. ²⁵ Тако су грађани Сихема почели да постављају заседе по врховима планина и да пљачкају свакога ко би онуда прошао. То дојавише Авимелеху.

²⁶ Гаал син Еведов досели се у Сихем са својом браћом, и житељи Сихема му поклонили своје поверење. ²⁷ Након што су изашли на поља, обрали грожђе и изгазили га, направиле славље у храму свога бога, па су јели и пили и проклињали Авимелеха.

²⁸ Гаал син Еведов рече: »Ко је тај Авимелех и зашто бисмо му ми Сихемци служили? Он је Јерув-Ваалов син, а Зевул је његов намесник. Служите потомцима Хамора, Сихемовог оца! Зашто бисмо служили Авимелеху? ²⁹ Е да је овај народ под мојим заповедништвом! Тада бих уклонио Авимелеха! Рекао бих му: „Скупи велику војску и изађи на мегдан!“

³⁰ Када је Зевул, управитељ града, чуо шта је рекао Гаал син Еведов, разгневи се, ³¹ па потајно посла гласнике Авимелеху с поруком: »Гаал син Еведов и његова браћа дошли

су у Сихем и сада подбуњују град против тебе. ³² Зато ти дођи ноћу са својом војском, па постави заседу у пољу. ³³ А ујутро, чим гране сунце, пораните и навалите на град. Када Гаал са својима изађе да те нападне, учини с њима што ти драго.«

³⁴ Тако Авимелех и сва његова војска кренуше ноћу и поставише заседе близу Сихема, подељени у четири чете. ³⁵ А Гаал син Еведов био је изашао, па је стајао на улазу градске капије баш када су се Авимелех и његова војска дигли из заседе.

³⁶ Када их је угледао, Гаал рече Зевулу: »Гледај! Војска силази са врхова планина!«

А Зевул му одврати: »То ти се од планинских сенки причињавају људи.«

³⁷ Али Гаал опет рече: »Гледај! Војска силази са Земљиног пупка, а цела чета стиже из правца Гатаочевог дрвета!«

³⁸ Тада му Зевул рече: »Где су ти сад она брбљива уста којима си говорио: „Ко је Авимелех да му служимо?“ Ово је баш она војска о којој си с презиром говорио. Сад изађи и нападни их!«

³⁹ И Гаал изађе предводећи житеље Сихема и нападе Авимелеха. ⁴⁰ Авимелех потера Гаала, па овај побеже пред њим, а многи његови падоше смртно рањени пред улазом градске капије. ⁴¹ Авимелех остаде да живи у Аруми, а Зевул протера Гаала и његову браћу из Сихема.

⁴² Сутрадан јавише Авимелеху да житељи Сихема излазе на поља, ⁴³ па он поведе своју војску, подели је у три чете и постави заседу на пољима. Када је Авимелех видео да народ излази из града, устаде да их нападне.

⁴⁴ Он и његова чета извршише јуриш на град и заузеше положај код улаза

градске капије, а оне друге две чете извршише јуриш на оне који су били на пољу и побише их.⁴⁵ Читавог тог дана Авимелех је нападао град док га није заузео и побио народ у њему. Потом је разорио град и по њему посуо се.

⁴⁶ Сви житељи Сихемске Куле* чули су за то и ушли у утврђени део Ел-Беритовог храма.⁴⁷ Када су Авимелеху јавили да су се сви житељи Сихемске Куле тамо окупили,⁴⁸ он се са свом својом војском попе на гору Цалмон.

Тамо Авимелех узео секиру и насече грања, па га подиже на раме и рече својој војсци: »Брзо! Урадите исто ово што сте видели да ја радим!«

⁴⁹ Тако сва војска насече грања, па пође за Авимелехом. Грање наслагаше уз утврђење и запалише га заједно с људима који су били унутра. Тако изгинуше и сви житељи Сихемске Куле – око хиљаду мушкараца и жена.

Авимелехова смрт

⁵⁰ Авимелех затим оде у Тевец, утабори се пред њим и заузео га.⁵¹ Али у граду је била утврђена кула, у коју побегоше сви мушкарци и жене, сви житељи града. Они за собом закључаше врата и попеше се на кров куле.⁵² Авимелех оде до куле и нападе је. Али, док је прилазио улазу у кулу да је запали, ⁵³ нека жена му на главу баца горњи млински камен и разби му лобању.

⁵⁴ Он одмах довикну свом штитоноши: »Исуци мач и убиј ме, да се после не би говорило: „Убила га жена.“«

И штитоноша га прободео, па Авимелех умре.

⁵⁵ Када су Израелци видели да је Авимелех мртав, вратише се кући.

⁵⁶ Тако је Бог узвратио Авимелеху за зло које је учинио своме оцу када је побио седамдесеторицу своје браће.

⁵⁷ Бог учини да се и Сихемцима све њихово зло обије о главу. Тако их је стигла клетва Јотама сина Јерув-Вааловог.

Тола

10 После Авимелеха устаде Исахаровац Тола син Пуе сина Додовог да спасе Израел. Он је живео у Шамиру, у Ефремовом горју.² Судиио је у Израелу двадесет три године, а онда је умро и био сахрањен у Шамиру.

Јаир

³ После Толе устаде Јаир Гилађанин, који је судиио у Израелу двадесет две године.⁴ Имао је тридесет синова, који су јахали на тридесет магараца. Они су држали тридесет градова у Гиладу, који се до дана данашњег зову Хавот Јаир†.

⁵ Када је Јаир умро, сахранише га у Камону.

Израелци поново чине грех

⁶ Израелци опет почеше да чине оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима. Служили су Ваалима и Астартатама и боговима Арама, боговима Сидона, боговима Моава, боговима Амонаца и боговима Филистејаца, а ГОСПОДА су оставили и нису му више служили.

⁷ ГОСПОД се разгневи на Израелце и предаде их у руке Филистејцима

*9:46 Сихемске Куле Највероватније места у близини Сихема, а не дела овога града; исто и у 47. и 49. стиху.

†10:4 Хавот Јаир Или: Јаирова насеља.

и Амонцима, ⁸ који их те године скршише и потлачише. Осамнаест година су тлачили све Израелце источно од реке Јордан, у Гиладу, земљи Аморејаца. ⁹ Амонци пређоше и преко реке Јордан да нападну Јудино, Венијаминово и Ефремово племе. Тако се Израел нашао у великој невољи.

¹⁰ Тада Израелци завапише ГОСПОДУ: »Згрешили смо против тебе, јер смо оставили тебе, свога Бога, и служили Ваалима.«

¹¹ А ГОСПОД одврати: »Када су вас Египћани, Аморејци, Амонци, Филистејци, ¹² Сидонци, Амалечани и Маонци тлачили и кад сте ми завапили, зар вас нисам спасао из њихових руку? ¹³ Али ви сте ме оставили и служили другим боговима. Зато нећу опет да вас спасавам. ¹⁴ Идите и вапите оним боговима које сте изабрали. Нека вас они спасавају кад сте у невољи.«

¹⁵ Али Израелци рекоше ГОСПОДУ: »Згрешили смо. Учини с нама како мислиш да је најбоље, само нас, молимо те, данас избави.«

¹⁶ И онда од себе одбацише туђе богове, па су служили ГОСПОДУ. А ГОСПОД више није могао да гледа како Израел пати.

¹⁷ Када су Амонци позвали војску на окуп, па се утаборили у Гиладу, Израелци се окупише и утаборише у Мицпи.

¹⁸ Тада поглавари гиладског народа рекоше један другом: »Онај ко поведе напад на Амонце нека буде владар над свим становницима Гилада.«

Јефтај

11 Јефтај Гилађанин био је врстан ратник. Био је син блуднице, која га је родила Гиладу. ² А Гиладу је

и његова жена родила синове, па када су они одрасли, отераше Јефтаја.

»За тебе нема наследства у нашој породици«, рекоше му, »зато што си син друге жене.«

³ Тако Јефтај побеже од своје браће и настани се у земљи Тов, где се око њега окупише неке пустихије, па су с њим ишли у пљачкашке походе.

⁴ После неког времена, када су Амонци напали Израел, ⁵ гиладске старешине одоше да доведу Јефтаја из земље Тов.

⁶ »Дођи«, рекоше му, »и буди нам главни заповедник, да можемо да се боримо против Амонаца.«

⁷ А Јефтај им рече: »Зар ме ви нисте мрзели и отерали ме из куће мога оца? Зашто ми долазите сад кад сте у невољи?«

⁸ »Баш зато ти се и обраћамо«, рекоше му гиладске старешине. »Пођи с нама да се бориш против Амонаца и да будеш вођа нама и свим становницима Гилада.«

⁹ »Ако ме поведете назад да се борим против Амонаца и ГОСПОД ми их преда«, одговори Јефтај, »хоћу ли вам заиста бити вођа?«

¹⁰ »ГОСПОД нам је сведок«, одвратише гиладске старешине. »Сигурно ћемо учинити онако како ти кажеш.«

¹¹ И Јефтај пође са гиладским старешинама. Народ га постави за свога вођу и главног заповедника, а он у Мицпи понови пред ГОСПОДОМ све што је рекао.

Јефтај преговара с Амонцима

¹² Јефтај посла гласнике амонском цару с питањем: »Шта то имаш против мене, па си дошао да нападнеш моју земљу?«

¹³ Амонски цар одговори Јефтајевим гласницима: »Када је

изашао из Египта, Израел је оteo моју земљу од кланца Арнона до потока Јабока и реке Јордан. Зато ми је сада врати милом.«

¹⁴Јефтај опет посла гласнике амонском цару ¹⁵с поруком:

»Овако каже Јефтај: „Израел није оteo земљу Моав ни земљу Амонаца. ¹⁶Него, када је Израел изашао из Египта и прешао пустињу до Црвеног мора и даље до Кадеша, ¹⁷послао је гласнике цару Едома с поруком: „Пусти ме да прођем кроз твоју земљу«, али цар Едома није хтео ни да чује. Онда је послао гласнике и цару Моава, али му ни он није дозволио, па је Израел остао у Кадешу.

¹⁸»,Затим су Израелци ишли кроз пустињу, заобилазећи Едом и Моав, прошавши дуж источне границе Моава. Утаборили су се са друге стране кланца Арнона и нису улазили на моавско подручје, јер је Арнон граница Моава.

¹⁹»,Онда је Израел послао гласнике Сихону, цару Аморејаца, који је владао у Хешбону, и рекао му: „Пусти ме да кроз твоју земљу прођем до своје.« ²⁰Али Сихон није веровао Израелу и није га пустио да пређе преко његовог подручја, већ је окупио сву своју војску, утаборио се у Јахацу и напао Израел. ²¹Тада је ГОСПОД, Бог Израелов, предао Сихона и сву његову војску Израелу у руке. Израелци су их поразили и запосели сву земљу Аморејаца који су живели у тој земљи. ²²Запосели су сву земљу Аморејаца од кланца Арнона до потока Јабока, и од пустиње до реке Јордан.

²³»,Сада, дакле, када је ГОСПОД, Бог Израелов, истерао Аморејце испред свога народа Израела, ти би да истераш нас? ²⁴Зар ти не поседујеш оно што ти даје твој бог

Кемош? Тако ћемо и ми поседовати оно што нам је дао ГОСПОД, наш Бог. ²⁵Зар си ти бољи од Валака сина Ципоровог, цара Моава? Да ли се он некад спорио с Израелом или га напао? ²⁶Већ три стотине година Израел живи у Хешбону и Ароеру и њиховим насељима и у свим градовима дуж Арнона. Зашто их за то време нисте повратили? ²⁷Ја теби нисам ништа скривати, него ти мени чиниш неправду нападајући ме. Нека ГОСПОД, Судија, данас пресуди између Израелаца и Амонаца.«

²⁸Али амонски цар није марио за поруку коју му је Јефтај послао.

Јефтајев завет

²⁹Тада Дух ГОСПОДЊИ сиђе на Јефтаја. Јефтај прође кроз Гилад и Манасију и кроз Мицпу Гиладску, па из ње крену на Амонце.

³⁰Јефтај се заветова ГОСПОДУ рекавши: »Ако предаш Амонце у моје руке, ³¹што год ми на врата моје куће изађе у сусрет када се као победник будем враћао од Амонаца, биће ГОСПОДЊЕ, и ја ћу то принети као жртву паљеницу.«

³²Тако Јефтај оде да нападне Амонце, и ГОСПОД их предаде у његове руке. ³³Он до ногу порази двадесет градова од Ароера до околине Минита, све до Авел-Керамима. Тако Израелци потукоше Амонце.

³⁴Када је Јефтај дошао кући у Мицпу, а оно – његова кћи му изађе у сусрет, играјући уз звуке даира! Она му је била једино дете. Осим ње Јефтај није имао синова и кћери. ³⁵Угледавши је, он раздре своју одећу и рече: »Авај, кћери моја! На колена си ме бацила! Велик јад си ми донела. Дао сам обећање ГОСПОДУ и не могу да га прекршим.«

³⁶»Оче мој«, одговори му она, »дао си обећање ГОСПОДУ и зато са мном уради оно што си обећао, пошто те је ГОСПОД осветио на твојим непријатељима Амонцима.« ³⁷Онда још рече оцу: »Само ово учини за мене: пусти ме да два месеца лутам планинама и са својим другарицама оплакујем своје девичанство.«

³⁸»Иди«, рече јој он и пусти је на два месеца.

Тако она оде са другарицама у планине, где је оплакивала своје девичанство. ³⁹После два месеца она се врати своме оцу и он учини с њом како се заветовао. А она никад није спавала с мушкарцем. Отуда потиче израелски обичај ⁴⁰да младе Израелке сваке године одлазе на четири дана да оплакују кћер Јефтаја Гилађанина.

Рат између Ефрема и Гилада

12 Ефремовци позваше војску на окуп, пређоше преко реке Јордан у Цафон и рекоше Јефтају: »Зашто си ишао да нападнеш Амонце, а нас ниси позвао да идемо с тобом? Спалићемо ти и кућу и тебе у њој!«

²А Јефтај им одговори: »Ја и мој народ водили смо велику борбу с Амонцима. Звао сам вас, али ви ме нисте избавили из њихових руку.

³Када сам видео да ми нећете притећи у помоћ, узео сам свој живот у своје руке и кренуо на Амонце, и ГОСПОД их је предао у моје руке. Зашто сте, дакле, данас дошли да ме нападнете?«

⁴Онда Јефтај окупи све Гилађане, па нападе Ефрема. И Гилађани поразише Ефремовце. Јер, Ефремовци су рекли: »Ви Гилађани сте отпадници од Ефрема и Манасије.«

⁵Гилађани заузеше газове на Јордану који су водили ка Ефрему и, кад год би неки бегунац Ефремовац рекао: »Пустите ме да пређем преко«, Гилађани би га упитали: »Јеси ли ти Ефремовац?« Ако би овај одговорио: »Нисам«, ⁶рекли би му: »Добро, реци ,шиболет‘.« Ако би овај рекао »шиболет«, зато што није умео правилно да изговори ту реч, ухватили би га и убили на јорданским газовима. У то време је тако убијено четрдесет две хиљаде Ефремоваца.

Јефтајева смрт

⁷Јефтај је био судија у Израелу шест година.

Онда је Јефтај Гилађанин умро и био сахрањен у једном граду у Гиладу.

Ивцан

⁸После Јефтаја, судија у Израелу био је Ивцан из Витлејема. ⁹Имао је тридесет синова и тридесет кћери. Кћери је поудавао за људе ван свога братства, а својим синовима је за жене довео тридесет младих жена које исто нису биле из његовог братства. Ивцан је био судија у Израелу седам година.

¹⁰Онда је Ивцан умро и био сахрањен у Витлејему.

Елон

¹¹После Ивцана, судија у Израелу десет година био је Елон Завулоновац.

¹²Онда је Елон умро и био сахрањен у Ајалону, у Завулоновој земљи.

Авдон

¹³После Елона, судија у Израелу био је Авдон син Хилелов, Пиратонац. ¹⁴Имао је четрдесет синова и тридесет унука, који су

јахали на седамдесет магараца. Авдон син Хилелов био је судија у Израелу осам година.

¹⁵ Онда је Авдон умро и био сахрањен у Пиратону, у Ефремовој земљи, у амалечком горју.

Самсоново рођење

13 Израелци опет почеше да чине оно што је зло пред ГОСПОДОМ, па их ГОСПОД предаде Филистејцима у руке на четрдесет година.

² А један човек из Цоре по имену Маноах, из једног братства Дановаца, имао је жену која није могла да има деце.

³ Њој се показа анђео ГОСПОДЊИ и рече: »Ниси могла да имаш деце, али сада ћеш затруднети и родити сина. ⁴ Само, одсад пази да не пијеш ни вино ни друга опојна пића и да не једеш ништа нечисто, ⁵ јер, ево, затруднећеш и родити сина. Нека му бритва не дотакне главу, јер ће дечак бити назиреј, одвојен за Бога још од мајчине утробе. Он ће почети да спасава Израел из руку Филистејаца.«

⁶ Тада жена оде своме мужу и рече му: »Дошао ми је Божији човек. Изгледао је као Божији анђео, веома застрашујуће. Нисам га питала одакле долази, а он ми не рече своје име. ⁷ Али ово ми је рекао: „Ево, затруднећеш и родити сина. Зато немој да пијеш ни вино ни друга опојна пића и немој да једеш ништа нечисто, јер ће дечак бити назиреј, одвојен за Бога од мајчине утробе до дана своје смрти.“«

⁸ Маноах се тада помоли ГОСПОДУ и рече: »Молим те, Господе, нека нам опет дође Божији човек кога си нам

послао, да нас поучи шта да чинимо са дечаком који ће се родити.«

⁹ Бог услиши Маноаха, и анђео ГОСПОДЊИ опет дође жени док је била на пољу.

Њен муж Маноах није био с њом, ¹⁰ па жена брзо отрча да га обавести и рече му: »Ено, опет ми се показа онај човек који је долазио пре неки дан!«

¹¹ И Маноах устаде и пође за својом женом.

Када је дошао до оног човека, упита га: »Јеси ли ти онај који је разговарао са мојом женом?«

»Јесам«, одговори он.

¹² Тада га Маноах упита: »Када се твоје речи обистине, по којим правилима ће тај дечак живети и поступати?«

¹³ Анђео ГОСПОДЊИ одговори Маноаху: »Нека твоја жена пази да се држи свега што сам јој рекао. ¹⁴ Нека не једе ништа што потиче од винове лозе. Нека не пије вино или друга опојна пића, нити једе нешто нечисто. Нека се држи свега што сам јој заповедио.«

¹⁵ Тада Маноах рече анђелу ГОСПОДЊЕМ: »Молим те, остани док ти не спремимо јаре.«

¹⁶ »Ако и останем«, одврати анђео ГОСПОДЊИ, »нећу јести вашу храну. А ако спремите жртву паљеницу, принесите је ГОСПОДУ.«

Маноах није знао да је то анђео ГОСПОДЊИ.

¹⁷ Тада Маноах упита анђела ГОСПОДЊЕГ: »Како ти је име, да можемо да ти одамо почаст када се обистине твоје речи?«

¹⁸ »Зашто ме питаш за име?« одврати анђео. »Оно је чудесно*.«

¹⁹ Потом Маноах узео јаре, заједно са житном жртвом, и на једној стени

* 13:18 чудесно Ова реч на хебрејском може да значи и »недокучиво«.

га принесе на жртву ГОСПОДУ. Док су Маноах и његова жена гледали, ГОСПОД учини нешто чудесно: ²⁰ док је пламен са жртвеника сукљао ка небу, анђео ГОСПОДЊИ узађе у пламену. Када су Маноах и његова жена то видели, падоше ничице на земљу. ²¹ Пошто се анђео ГОСПОДЊИ више није показао Маноаху и његовој жени, Маноах схвати да је то био анђео ГОСПОДЊИ.

²² »Сигурно ћемо умрети«, рече он својој жени, »јер смо видели Бога.«

²³ »Да је ГОСПОД мислио да нас убијек«, одврати његова жена, »не би од нас примио жртву паљеницу и житну жртву. Не би нам све ово показао ни рекао.«

²⁴ Жена роди дечака и даде му име Самсон. Дечак је растао и ГОСПОД га је благословио. ²⁵ А док је био у Махане-Дану, између Цоре и Ештаола, Дух ГОСПОДЊИ поче да делује у њему.

Самсон се жени Филистејком

14 Самсон оде доле у Тимну, где виде једну жену, Филистејку.

² Када се вратио, рече своје оцу и мајци: »У Тимни сам видео једну Филистејку. Доведите ми је за жену.«

³ »Зар нема женâ међу твојим рођакама и у целом нашем народу«, одвратише његови отац и мајка, »па мораш да узмеш себи жену од оних необрезаних Филистејаца?«

Али Самсон рече оцу: »Њу ми доведите, јер она је она права за мене.«

⁴ Његови отац и мајка нису знали да то потиче од ГОСПОДА, који је тражио прилику да се сукоби с

Филистејцима, јер су они у то време владали Израелом.

⁵ Самсон с оцем и мајком пође доле у Тимну. Када су стигли до тимњанских винограда, одједном један млади лав ричући крену на њега. ⁶ Дух ГОСПОДЊИ обузе Самсона и он голим рукама раскида лава као да је јаре. Али ни оцу ни мајци не рече шта је учинио. ⁷ Затим оде и поприча с оном женом, и она му се силно допаде.

⁸ После неког времена, када се враћао по њу да се њоме ожени, скрену да види лешину оног лава, а оно – у лешини рој пчела и мед! ⁹ Он захвати меда рукама, па оде даље, једући га. Када се вратио оцу и мајци, даде га и њима, па су и они јели. Али он им не рече да га је узео из лавље лешине.

¹⁰ Његов отац оде да види ону жену, а Самсон тамо приреди гозбу, као што су младићи имали обичај. ¹¹ Када су га Филистејци видели, дадоше му тридесет пратилаца.

¹² »Да вам задам једну загонетку«, рече им Самсон. »Ако је одгонетнете током седам дана гозбе, даћу вам тридесет ланених кошуља и тридесет одела. ¹³ А ако је не одгонетнете, ви ћете мени дати тридесет ланених кошуља и тридесет одела.«

»Задај нам загонетку«, рекоше му они. »Дај да је чујемо.«

¹⁴ И он им рече:

»Из онога који једе нешто за јело изађе,

из јакога – нешто најслађе.«

Прођоше три дана, а они нису умели да је одгонетну.

¹⁵ Четвртога дана* рекоше Самсоновој жени: »Измами од мужа

*14:15 Четвртога дана Овако стоји у старогрчком преводу Септуагинти, док у традиционалном хебрејском тексту стоји »Седмога дана«.

одгонетку за нас или ћемо спалити и тебе и твоју породицу. Зар сте нас овамо позвали да нас опљачкате?»

¹⁶ Самсонова жена се онда плачући обисну мужу око врата и рече: »Ти ме мрзиш! Не волиш ме! Мојим сународницима си задао загонетку, а мени ниси рекао одгонетку.«

»Нисам је рекао ни оцу ни мајци«, одврати он. »Зашто бих је рекао теби?«

¹⁷ Тако је она плакала до краја седмодневне гозбе. Седмога дана он јој ипак рече, јер није престајала да наваљује на њега. Она онда рече одгонетку својим сународницима.

¹⁸ Седмога дана, пред залазак сунца, људи из онога града рекоше Самсону:

»Шта је од меда слађе?

Шта је од лава јаче?»

А он им одговори:

»Да нисте с мојом јуницом орали, не бисте моју загонетку одгонетнули.«

¹⁹ Тада га обузе Дух ГОСПОДЊИ, па он оде доле у Ашкелон и уби тридесет људи. Узе одећу с њих и даде је за одела онима који су одгонетнули загонетку. Потом се, сав гневан, врати очевој кући. ²⁰ А Самсонову жену дадоше једноме од пратилаца, који му је био кум на свадби.

15 После неког времена, у време жетве пшенице, Самсон узе једно јаре и оде да посети своју жену.

»Идем да спавам са својом женом у њеној соби«, рече, али га њен отац не пусти да уђе.

² »Мислио сам да си је замрзео«, рече му он, »па сам је дао твом куму. Зар њена млађа сестра није још лепша? Узми њу место ње.«

³ Самсон му рече: »Овог пута нећу бити крив Филистејцима кад им нанесем зло.«

⁴ Онда оде и ухвати три стотине лисица, па их, две по две, веза репом за реп, а између репова причврсти по бакљу. ⁵ Потом запали бакље и пусти лисице у непожњевено филистејско жито. Тако им је спалио и жито у сноповима и непожњевено жито и винограде и маслињаке.

⁶ Када су Филистејци упитали: »Ко је ово урадио?«, рекоше им: »Самсон, зет оног Тимњанина, зато што му је овај узео жену и дао је његовом куму.«

Тада Филистејци одоше и спалише и њу и њеног оца.

⁷ Самсон им рече: »Пошто сте тако урадили, нећу се смирити док вам се не осветим.«

⁸ Он жестоко навали на њих и уби многе. Потом оде да живи у једној пећини на литици Етам.

Самсон наноси пораз Филистејцима

⁹ Филистејци дођоше и утаборише се у Јуди, па нападоше Лехи.

¹⁰ Јудеји их упиташе: »Зашто сте кренули на нас?«

»Кренули смо да заробимо Самсона«, одговорише они, »и да му урадимо исто што је и он нама.«

¹¹ Тада три хиљаде Јудеја оде до пећине на литици Етам и рече Самсону: »Зар ти не знаш да Филистејци владају над нама? Шта си нам то урадио?«

»Само сам им урадио оно што су они урадили мени«, одговори Самсон.

¹² Они му рекоше: »Дошли смо да те вежемо и да те предамо у руке Филистејцима.«

А Самсон рече: »Закуните ми се да ме ви сами нећете убити.«

¹³ »Не«, одговорише му они. »Само ћемо те везати и предати те њима у руке. Нећемо те погубити.«

Онда га везаше са два нова конопца и одведоше са литице. ¹⁴Када је стигао до Лехија, Филистејци кренуше према њему, вичући од радости. Тада га обузе Дух ГОСПОДЊИ, па конопци на његовим рукама постадоше као ватром нагорели ланени конци и спадоше му с руку. ¹⁵Он угледа једну сирову магарећу чељуст, дограби је и њоме уби хиљаду људи.

¹⁶Самсон тада рече: »Магарећом чељусту наслагах их на гомиле*, магарећом чељусту хиљаду убих.«

¹⁷Када је то изговорио, баци чељуст од себе, а оно место назва Рамат Лехи†.

¹⁸Пошто је био веома жедан, завапи ГОСПОДУ рекавши: »Мени, своме служи, дао си ову велику победу. Па зар да сад умрем од жеђи и паднем необрезанима у руке?«

¹⁹Тада Бог раствори једно удубљење код Лехија и из њега покуља вода. Када се Самсон напио воде, врати му се снага и он живну. Зато тај извор назва Ен Хакоре‡. Он и дан-данас постоји у Лехију.

²⁰Самсон је двадесет година био судија у Израелу у време владавине Филистејаца.

Самсон у Гази

16 Једном приликом Самсон оде у Газу. Тамо виде једну блудницу, па је с њом спавао.

²А житељима Газе јавише: »Самсон је дошао овамо!«

Они тада опколише оно место, па су целе ноћи вребали на њега код градске капије. Током ноћи нису ништа предузимали, говорећи: »Убићемо га у зору.«

³Али Самсон је тамо лежао само до поноћи. У поноћ устаде и ухвати крила градске капије заједно са оба довратка и извали их заједно са преворницом. Онда их диже на плећа и однесе на врх планине која гледа на Хеврон.

Самсон и Делила

⁴Нешто касније, Самсон се у кланцу Сорек заљуби у жену по имену Делила.

⁵К њој дођоше филистејски владари, па јој рекоше: »Наведи га да ти открије где лежи његова силна снага и како да га савладамо да бисмо га везали и учинили немоћним. За то ће ти сваки од нас дати по хиљаду сто сребрњака[¶].«

⁶Тако Делила упита Самсона: »Молим те, реци ми где лежи твоја силна снага и како те неко може везати и учинити немоћним?«

⁷»Кад би ме везали са седам сирових, неосушених тетива«, рече јој он, »занемоћао бих и постао као и свако други.«

⁸Тада јој филистејски владари донеше седам сирових, неосушених тетива, којима га она веза.

⁹Док су у другој соби људи чекали да га заскоче, она му викну: »Самсоне, ево Филистејаца на тебе!«

Али он покида тетиве као што се покида кончић када се примакне

*15:16 *гомиле* Хебрејска реч за »гомилу« значи и »магарац«.

†15:17 *Рамат Лехи* значи »вис чељустик«.

‡15:19 *Ен Хакоре* значи »извор онога који вапије«.

¶16:5 *хиљаду сто сребрњака* 12,54 килограма сребра.

пламену. Тако тајна његове снаге остаде неоткривена.

¹⁰ Делила рече Самсону: »Направио си будалу од мене и слагао ме. Хајде, сада ми реци чиме би те требало везати.«

¹¹ »Кад би ме чврсто везали новим, неупотребљеним конопцима«, рече јој он, »занемоћао бих и постао као и свако други.«

¹² Тада Делила узне нове конопце и веза га њима.

Док су у другој соби чекали да га заскоче, она му викну: »Самсоне, ево Филистејаца на тебе!«

Али он покида конопце с руку као да су кончићи.

¹³ Делила рече Самсону: »Стално правиш будалу од мене и лажеш ме. Реци ми чиме би те требало везати.«

»Кад би од седам перчина моје косе направила ткање на разбоју«, рече јој он, »па га причврстила клином, занемоћао бих и постао као и свако други.«

Док је Самсон спавао, Делила од његових седам перчина направи ткање ¹⁴ и причврсти га клином, па му довикну: »Самсоне, ево Филистејаца на тебе!«

Он се трже из сна и ишчупа и клин и разбој заједно с ткањем.

¹⁵ Тада му она рече: »Како можеш да ми кажеш: ‚Волим те‘, а нећеш да ми се повериш? Већ си трипут направио будалу од мене и ниси ми рекао где лежи твоја силна снага.«

¹⁶ Тако му је додијавала и кињила га из дана у дан док му није дозлогрдило, ¹⁷ па јој све отворено рече: »Бритва ми није никад дотакла главу, јер сам назиреј, одвојен за Бога још од мајчине утробе. Да ми обрију главу, оставила би ме снага, па бих занемоћао и постао као и свако други.«

¹⁸ Видевши да јој је све отворено рекао, Делила поручи филистејским владарима: »Дођите још једном, јер ми је све отворено рекао.«

Тада филистејски владари дођоше к њој и са собом донеше новац. ¹⁹ Када је успавала Самсона на свом крилу, Делила позва једног човека да му с главе обрије седам перчина. Тако Самсон поче да слаби и снага га сасвим остави.

²⁰ Она викну: »Самсоне, ево Филистејаца на тебе!«

Он се трже из сна и помисли: »Извући ћу се као и раније и ослободити се.«

Али није знао да га је ГОСПОД оставио.

²¹ Тада га Филистејци ухватише, ископаше му очи и одведоше га у Газу. Везаше га двоструким бронзаним ланцима и дадоше му да меље жито у тамници.

²² Али коса поче опет да му расте чим су је обријали.

Самсонова смрт

²³ Филистејски владари се окупише да принесу велику жртву свом богу Дагону и да се веселе.

Говорили су: »Наш Бог нам је предао у руке нашег непријатеља Самсона.«

²⁴ Када га је народ видео, поче да хвали свога бога, говорећи: »Наш Бог нам је предао у руке нашег непријатеља, који нам је опустошио земљу и толике наше убио.«

²⁵ Док су се тако веселили, повикаше: »Позовите Самсона да нам игра!«

Тада позваше Самсона из тамнице и он је играо пред њима.

Када су га поставили између стубова, ²⁶ Самсон рече слуги који га је водио за руку: »Поведи ме тамо где

могу да опипам стубове на којима стоји храм, да се наслоним на њих.»

²⁷ А храм је био пун мушкараца и жена. Били су ту сви филистејски владари, а на крову је било око три хиљаде мушкараца и жена који су гледали Самсона како игра.

²⁸ Самсон завапи ГОСПОДУ: »Господе ГОСПОДЕ, сети ме се. Молим те, Боже, само ми још једном дај снаге и дај ми да се једним ударцем осветим Филистејцима за своја два ока.«

²⁹ Онда Самсон дохвати два средишња стуба на којима је стајао храм, одупре се о њих – десном руком о један, а левом о други – ³⁰ и повика: »Нека погинем с Филистејцима!«

Потом упре из све снаге, и храм се сруши на владаре и на сав онај народ у њему. Тако их Самсон уби много више умирући него што их је убио за живота.

³¹ Тада по њега дођоше његова браћа и цела његова породица, па га однеше и сахранише између Цоре и Ештаола, у гробници његовог оца Маноаха.

Самсон је био судија у Израелу двадесет година.

Михејеви идоли

17 У Ефремовом горју живео је човек по имену Михеј.

² Он рече својој мајци: »Оних хиљаду сто сребрњака* који су ти украдени и због којих си изговорила проклетство, које сам својим ушима чуо – то сребро је код мене. Ја сам га узео.«

Тада његова мајка рече: »ГОСПОД те благословио, сине мој!«

³ Када је мајци вратио хиљаду сто сребрњака, она рече: »Ово сребро посвећујем ГОСПОДУ за свога сина. Хоћу да се од њега направи резбарен лик пресвучен сребром. Зато ти га сада враћам.«

⁴ Али Михеј опет врати сребро мајци, а она узе две стотине сребрњака† и даде их сребрнару. Овај од њих начини резбарен лик пресвучен сребром, који поставише у Михејевој кући. ⁵ Михеј је имао светилиште, па направи наплећак и неколико кућних богова и постави једног од својих синова за свога свештеника. ⁶ У то време Израел није имао цара. Свако је радио по свом нахођењу.

⁷ Један младић, Левит из Витлејема у Јуди, који је живео као дошљак у Јудином братству, ⁸ оде из Витлејема у потрази за местом где би могао да се настани. Док је тако путовао, наиђе у Ефремовом горју на Михејеву кућу.

⁹ Михеј га упита: »Одакле си?«

»Ја сам Левит из Витлејема у Јуди«, рече овај, »и тражим где бих се настанио.«

¹⁰ »Остани да живиш код мене«, рече му Михеј, »и буди ми отац и свештеник, а ја ћу ти дати десет сребрњака‡ годишње и одећу и храну.«

И Левит уђе ¹¹ и пристаде да живи код Михеја. Младић је Михеју био као један од његових синова. ¹² Михеј постави Левита за свештеника, и тако младић постаде његов свештеник, па је живео у његовој кући.

¹³ Тада Михеј рече: »Сада знам да ће ГОСПОД бити добар према мени, јер имам Левита за свештеника.«

*17:2 хиљаду сто сребрњака 12,54 килограма сребра; исто и у 3. стиху.

†17:4 две стотине сребрњака 2,8 килограма сребра.

‡17:10 десет сребрњака 114 грама сребра.

Михеј и Даново племе

18 У то време Израел није имао цара. А у то време је и Даново племе тражило за себе место где би живело, јер још није добило наследство међу Израеловим племенима. ²Стога Дановци послаше петорицу ратника из Цоре и Ештаола, представнике свих својих братстава, да извиде земљу и истраже је.

»Идите и истражите земљу«, рекоше им.

Тако они уђоше у Ефремово горје, дођоше до Михејеве куће и тамо заноћише.

³Док су били близу Михејеве куће, препознаше глас оног младог Левита, па свратише и упиташе га: »Ко те је довео овамо? Шта радиш овде? Шта ћеш ту?«

⁴Левит им исприча шта је Михеј учинио за њега и рече: »Он ме је унајмио и ја сам постао његов свештеник.«

⁵Тада му они рекоше: »Молимо те, упитај Бога да ли ће наше путовање бити успешно.«

⁶»Идите у миру«, одговори им свештеник. »ГОСПОД одобрава ваше путовање.«

⁷Она петорица пођоше даље и стигоше у Лаиш, где видеше да тамошњи народ живи спокојно као Сидонци, мирно и безбрижно. Били су богати јер им у земљи није ничега недостајало. Живели су далеко од Сидонаца и нису одржавали везе ни са ким.

⁸Када су се вратили у Цору и Ештаол, њихова сабраћа их упиташе: »Шта сте сазнали?«

⁹А они им одговорише: »Спремите се, па да их нападнемо! Земља коју

смо видели веома је добра. Зар ћете седети скрштених руку? Пођите онамо без оклевања и запоседните земљу. ¹⁰Када стигнете, затећи ћете безбрижан народ и пространу земљу коју је Бог предао у ваше руке, земљу која ничим не оскудева.«

¹¹Тада шест стотина наоружаних људи из братства Дановаца крену из Цоре и Ештаола. ¹²На свом путу се утаборише код Кирјат-Јеарима, у Јуди, па се зато то место западно од Кирјат-Јеарима и дан-данас зове Махане Дан*. ¹³Одатле одоше даље у Ефремово горје и стигоше до Михејеве куће.

¹⁴Тада она петорица која су ишла да извиде лаишку земљу рекоше својој сабраћи: »Знате ли да се у једној од ових кућа налази наплећак, кућни богови и резбарен лик пресвучен сребром? Сада знате шта треба да урадите.«

¹⁵Тако они скренуше и дођоше до куће младог Левита, то јест Михејеве куће, и поздравише га. ¹⁶Шест стотина наоружаних Дановаца стаде на улазу капије, ¹⁷а она петорица која су ишла у извиђање земље уђоше и узеше резбарени лик пресвучен сребром, наплећак и кућне богове. А свештеник је стајао са оних шест стотина наоружаних људи на улазу капије.

¹⁸Када су ови ушли у Михејеву кућу и узели резбарени лик пресвучен сребром, наплећак и кућне богове, свештеник им рече: »Шта то радите?«

¹⁹»Ђути!« одговорише му они. »Ни реч да ниси рекао! Пођи с нама и буди нам отац и свештеник. Зар ти је боље да будеш свештеник у кући једног човека него да будеш

* 18:12 *Махане Дан* значи »Данов табор«.

свештеник једног племена и братства у Израелу?»

²⁰ То се свиде свештенику, па он узне наплећак, кућне богове и резбарени лик, и пође с народом. ²¹ Народ се окрену и оде, пустивши нејач и стоку напред са својом имовином. ²² Када су већ били одмакли од Михејеве куће, окупише се људи који су живели у кућама близу Михејеве и сустигоше Дановце.

²³ Викали су за њима, па се Дановци окренуше и упиташе Михеја: »Шта ти је? Зашто сте се окупили?»

²⁴ »Узели сте богове које сам направио и мог свештеника и отишли«, одговори он. »Шта ми је још остало? Како можете да ме питате: „Шта ти је?“

²⁵ Дановци му рекоше: »Боље ти је да ћутиш. Има међу нама наглих људи, који би могли да те нападну, па бисте ти и твоја породица изгубили живот.«

²⁶ Тада Дановци одоше својим путем, а Михеј се окрену и врати кући, јер је видео да су сувише јаки за њега.

²⁷ Пошто су узели и оно што је Михеј направио и његовог свештеника, Дановци одоше у Лаиш. Нападоше његове мирне и безбрижне становнике, погубише их мачем, а град спалише. ²⁸ Није било никога да их избави, јер су били далеко од Сидона, а нису одржавали везе ни са ким. Град је лежао у долини близу Бет-Рехова. Дановци потом обновише град и настанише се у њему. ²⁹ Назваше га Дан по свом праоцу Дану, који се родио Израелу, иако се град првобитно звао Лаиш.

³⁰ Дановци поставише себи онај резбарени лик, а Јонатан син Гершомов, унук Мојсијев, и његови потомци били су свештеници

Дановог племена све до времена изгнанства. ³¹ Резбарени лик који је направио Михеј стајао је све док је Божији дом био у Шилу.

Левит и његова наложница

19 У време када Израел још није имао цара, један Левит који је живео у забаченом делу Ефремовог горја узео себи наложницу из Витлејема у Јуди. ² Она се једном наљути на њега, па га остави и врати се кући свога оца у Витлејему у Јуди. После четири месеца, ³ њен муж дође да је наговори да му се врати. Са собом је имао слугу и два магарца.

Она уведе мужа у кућу свога оца, а када га је девојчин отац видео, радосно га дочека. ⁴ Таст га наговори да остане, и он проведе код њега три дана у јелу, пићу и спавању. ⁵ Четвртога дана устадоше рано ујутро и он поче да се спрема за полазак.

Тада девојчин отац рече зету: »Окрепи се јелом, па после иди.«

⁶ И њих двојица седоше да заједно једу и пију.

Девојчин отац му рече: »Молим те, остани и ноћас и провесели се.«

⁷ Човек се већ био спремио за полазак, али га таст одврати, па он остаде и те ноћи.

⁸ Када је рано ујутро петог дана устао да крене, девојчин отац му рече: »Окрепи се нечим. Остани до поподне.«

Тако су њих двојица опет јели.

⁹ Када се човек спремао да крене са својом наложницом и слугом, његов таст, девојчин отац, рече: »Ето, ускоро ће вече. Остани још једну ноћ. Дан је на измаку – преноћи овде и провесели се, а сутра пораните, па крените на пут кући.«

¹⁰ Али Левит не хтеде да остане још једну ноћ, него се спреми и крену, па са два оседлана магарца и својом наложницом стиже до Јевуса, то јест Јерусалима. ¹¹ Када су били близу Јевуса, дан се већ примакао крају, па слуга рече свом господару: »Хајде да свратимо у овај јевусејски град и преноћимо у њему.«

¹² »Не«, одврати његов господар, »нећемо да улазимо у град туђинаца, где не живе Израелци. Продужићемо до Гиве.« ¹³ И још рече слуги: »Хајдемо на неко друго место. Преноћићемо у Гиви или Рами.«

¹⁴ Тако продужише даље. Сунце зађе када су били близу Гиве Венијаминове, ¹⁵ па скренуше онамо да преноће. Левит дође на градски трг и седе, али их нико не прими у своју кућу на конак.

¹⁶ Тада наиђе неки старац, који се увече враћао с рада на пољу. Био је из Ефремовог горја, али је као дошљак живео у Гиви, чији су житељи били Венијаминовци.

¹⁷ Старац угледа путника на градском тргу, па упита: »Куда идеш и одакле долазиш?«

¹⁸ »Путујемо из Витлејема у Јуди«, одговори Левит, »у један забачени део Ефремовог горја, где живим. Био сам у Витлејему у Јуди, а сада идем у Дом ГОСПОДЊИ. Али нико ме није примио у своју кућу. ¹⁹ Ми, твоје слуге, имамо и сламе и крме за своје магарце и хлеба и вина за мене, жену и слугу који је с нама. Ништа нам не треба.«

²⁰ »Добро ми дошао«, рече старац. »Ја ћу се побринути за све што ти треба, само немој да ноћиш на тргу.«

²¹ И одведе га својој кући и даде крме његовим магарцима. Људи опраше ноге, па су јели и пили.

²² Док су се они веселили, неки погани људи из града опколише кућу, па залупаше на врата, довикујући старцу, власнику куће: »Изведи нам човека који ти је дошао у кућу, да спавамо с њим!«

²³ Власник куће изађе пред њих и рече им: »Немојте, браћо! Немојте да учините такво зло! Тај човек је гост у мојој кући. Немојте да учините то безумно дело! ²⁴ Ево, овде су моја кћи, која је девица, и његова наложница. Извешћу вам њих, па њих напаствујте и чините с њима што вам драго. Само немојте овом човеку да учините то безумно дело.«

²⁵ Али они људи не хтедоше да га послушају, па Левит узе своју наложницу и гурну је напоље к њима. Они су је силовали и злостављали сву ноћ до јутра, а када је почело да свиће, пустише је.

²⁶ У свануће, жена се врати до куће онога човека у којој је био њен муж, паде пред вратима и остаде да лежи док се није разданило. ²⁷ Када је њен муж ујутро устао, отворио врата куће и изашао да настави пут, а оно – његова наложница лежи на улазу у кућу с рукама на прагу!

²⁸ »Устани, па да идемо«, рече јој он.

Али одговора није било. Он је онда стави на магарца и крену кући. ²⁹ Када је стигао кући, узе нож и исече своју наложницу, уд по уд, на дванаест комада, које посла у све крајеве Израела.

³⁰ Сви који су то видели, говорили су: »Овако нешто још није виђено ни учињено откад су Израелци изашли из Египта до данас. Треба о томе размислити, посаветовати се и говорити.«

Израелци ратују против Венијаминовог племена

20 Сви Израелци од Дана до Беер-Шеве и из Гилада дођоше у Мицпу и заједница се сложено окупи пред ГОСПОДОМ. ² Вође целог народа, свих Израелових племена, заузеше своја места на скупу Божијег народа, који је чинило четири стотине хиљада пешака наоружаних мачем. ³ А Венијаминовци су чули да су Израелци отишли горе у Мицпу.

Израелци рекоше: »Кажите нам како се догодило то зло.«

⁴ Тада онај Левит, муж убијене, рече: »Са налогом сам дошао у Гиву Венијаминову да тамо преноћим. ⁵ Током ноћи житељи Гиве дигоше се на мене и опколише кућу у којој сам био. Мене су хтели да убију, а моју наложницу су напаствовали, а она је умрла. ⁶ Тада сам узео своју наложницу и исекао је на комаде, које сам разаслао у све крајеве Израеловог наследства, јер су то гнусно и безумно дело учинили у Израелу. ⁷ Сада, сви ви Израелци, говорите и донесите одлуку.«

⁸ Тада сав народ сложено устаде, говорећи: »Нико од нас неће отићи у свој шатор ни вратити се својој кући. ⁹ Овако ћемо учинити са Гивом: Коцком ћемо одредити како ћемо против ње. ¹⁰ Узећемо по десеторицу од сваке стотине из сваког Израеловог племена, стотину од хиљаде и хиљаду од десет хиљада, да набаве залихе хране за војску. Када војска стигне у Гиву Венијаминову, казниће њене житеље за свако безумно дело које су учинили у Израелу.«

¹¹ Тако се сви Израелци окупише и сложено ујединише против тога града.

¹² Израелова племена разаслаше гласнике широм Венијаминовог

племена с питањем: »Какво се то зло догодило међу вама? ¹³ Изручите нам оне погане људе из Гиве, да их погубимо и искоренимо зло из Израела.«

Али Венијаминовци не хтедоше да послушају остале Израелце, ¹⁴ него дођоше из својих градова у Гиву и окупише се за бој против Израелаца. ¹⁵ Тога дана је двадесет шест хиљада људи наоружаних мачем дошло из Венијаминових градова и окупило се за бој заједно са седам стотина најбољих ратника из Гиве. ¹⁶ Међу свом том војском било је седам стотина најбољих ратника, левака, од којих је сваки био у стању да каменом из праћке гађа длаку и не промаши. ¹⁷ А број Израелаца, без Венијаминоваца, износио је четири стотине хиљада људи наоружаних мачем, све самих ратника.

Прва битка

¹⁸ Израелци се спремише и одоше у Бетел да упитају Бога: »Ко ће од нас да иде први да се бори против Венијаминоваца?«

А ГОСПОД одговори: »Нека прво иде Јудино племе.«

¹⁹ Сутрадан ујутро Израелци поранише и утаборише се пред Гивом. ²⁰ Кренуше у бој против Венијаминоваца и сврсташе се у бојне редове испред града. ²¹ Венијаминовци изађоше из Гиве и тога дана на бојном пољу убише двадесет две хиљаде Израелаца.

Друга битка

²² Израелска војска се ипак охрабри и опет се сврста у бојне редове на истом месту где се сврстала и првога дана.

²³ Израелци су плакали пред ГОСПОДОМ до вечери, па га упиташе:

»Да ли да опет кренемо у бој против наше сабраће Венијаминаоваца?«

А ГОСПОД одговори: »Крените на њих.«

²⁴Тог другог дана Израелци дођоше близу Венијаминаоваца, ²⁵али Венијаминовци изађоше из Гиве да их нападну и тога дана на бојном пољу убише још осамнаест хиљада Израелаца, све људи наоружаних мачем.

Трећа битка и покољ Венијаминаоваца

²⁶Сви Израелци и сва војска одоше у Бетел, па су тамо седели и плакали пред ГОСПОДОМ. Тога дана су постили до вечери и приносили ГОСПОДУ жртве паљенице и жртве за заједништво.

²⁷Онда Израелци опет упиташе ГОСПОДА. У то време се Ковчег Божијег савеза налазио у Бетелу, ²⁸а пред њим је служио Пинхас син Елеазаров, унук Ааронов.

»Да ли да опет кренемо у бој против наше сабраће Венијаминаоваца или не?« упиташе они.

А ГОСПОД одговори: »Крените, јер ћу вам их сутра предати у руке.«

²⁹Тада Израел постави заседе око Гиве. ³⁰Трећега дана Израелци кренуше на Венијаминовце и заузеше борбене положаје пред Гивом као и раније. ³¹Венијаминовци изађоше да нападну израелску војску, која их одмами даље од града. Почеше да наносе губитке израелској војсци као и раније, па тако убише тридесетак Израелаца на отвореном пољу и на друмовима, од којих један води у Бетел, а други у Гиву.

³²Док су Венијаминовци говорили: »Побеђујемо их као и раније«, Израелци су говорили: »Повуцимо се

и одмамимо их даље од града, на друмове.«

³³Израелски војници се померише са свог положаја и сврсташе се у бојне редове код Ваал-Тамара. Тада израелска заседа изађе из свог заклона западно од Гиве, ³⁴и десет хиљада најбољих Израелових ратника удари на Гиву. Битка је била жестока. Венијаминовци нису ни слутили да ће их задесити зло.

³⁵ГОСПОД порази Венијамина пред Израелом. Тога дана Израелци убише двадесет пет хиљада сто Венијаминаоваца, све људи наоружаних мачем. ³⁶Тада Венијаминовци увидеше да су поражени.

Израелска војска је била узмакла пред Венијаминовцима, јер се уздала у заседу коју су поставили код Гиве.

³⁷Војници из заседе извели су хитар јуриш на Гиву, раширили се по граду и мачем погубили све житеље у њему.

³⁸Израелци су били уговорили знак са заседом: када се из града дигне стуб дима, ³⁹Израелци ће се окренути и напасти.

Венијаминовци су већ били почели да наносе губитке Израелцима убивши њих тридесетак, па су говорили: »Побеђујемо их као и у првој бици.«

⁴⁰Али, када је из града почео да се диже стуб дима, Венијаминовци се осврнуше и видеше како из целог града дим куља у небо. ⁴¹Тада се Израелци окренуше на њих, а Венијаминовце спаде ужас, јер увидеше да их је задесило зло. ⁴²Стога пред Израелцима побегоше путем према пустињи, али нису успели да умакну, јер су се нашли између главнине војске и Израелаца који су долазили из градова и убијали их. ⁴³Када су тако опколили

Венијаминовце, Израелци почеше да их гоне, не дајући им да предахну док их не прегазеше источно од Гиве. ⁴⁴Тако паде осамнаест хиљада Венијаминоваца, све храбрих ратника, ⁴⁵а остали се окренуше и побегоше према пустињи до литице Римон. Израелци покосише пет хиљада људи дуж друмова, па наставише да гоне Венијаминовце све до Гидома, где убише још две хиљаде људи. ⁴⁶Тога дана паде укупно двадесет пет хиљада Венијаминоваца наоружаних мачем, све храбрих ратника. ⁴⁷Али шест стотина људи се окрену и побеже у пустињу до литице Римон, где остадоше четири месеца.

⁴⁸Израелци се вратише на Венијаминово подручје и у свим градовима погубише житеље, животиње и све што су затекли. Спалише и све градове на које су наишли.

Жене за Венијаминово племе

21 Израелци су се били овако заклели у Мицпи: »Ниједан од нас неће своју кћер удати за Венијаминовца.«

²Народ оде у Бетел, па су тамо седели пред Богом до вечери, гласно кукајући и горко плачући.

³»ГОСПОДЕ, Боже Израелов«, говорили су, »зашто се ово догодило Израелу, па је данас Израел остао без једног племена?«

⁴Сутрадан народ устаде рано ујутро, па сагради жртвеник и принесе жртве паљенице и жртве за заједништво.

⁵Потом Израелци упиташе: »Које се од свих Израелових племена није појавило на скупу пред ГОСПОДОМ?« – јер су се били свечано заклели да ће погубити свакога ко се не појави пред ГОСПОДОМ у Мицпи.

⁶Израелци су туговали због своје сабраће Венијаминоваца.

»Данас је једно племе одсечено од Израела«, говорили су. ⁷»Како да нађемо жене за оне који су преостали, пошто смо се заклели ГОСПОДОМ да ниједну од својих кћери не удамо за њих?«

⁸Онда упиташе: »Које се од Израелових племена није појавило пред ГОСПОДОМ у Мицпи?«

И показа се да у табор, на скуп, није дошао нико из Јавеш-Гилада. ⁹Јер, када су бројали народ, из Јавеш-Гилада није било никог.

¹⁰Стога заједница посла онамо дванаест хиљада ратника и заповеди им: »Идите и погубите мачем становнике Јавеш-Гилада заједно са женама и нејачи. ¹¹Овако урадите: убијте сваког мушкарца и сваку жену која је већ спавала с мушкарцем.«

¹²Међу становницима Јавеш-Гилада нађоше четири стотине младих жена које још нису спавале с мушкарцем и доведоше их у табор у Шилу у Ханаану. ¹³Тада цела заједница посла гласнике Венијаминовцима код литице Римон и понуди им мир. ¹⁴Тако се тада Венијаминовци вратише, и они им дадоше оне жене које су оставили у животу у Јавеш-Гиладу. Али жена није било довољно за све њих.

¹⁵Народу је било жао Венијамина, јер је ГОСПОД створио јаз међу Израеловим племенима.

¹⁶Старешине заједнице рекоше: »Како да нађемо жене за преостале Венијаминовце када су им све жене истребљене?«

¹⁷Неки рекоше: »Преживели Венијаминовци треба да имају наследнике, да се не затре једно Израелово племе. ¹⁸Своје кћери им не можемо дати за жене, јер смо се

ми Израелци овако заклели: „Проклет био ко год да жену Венијаминовцу.“

¹⁹ Други рекоше: »Сваке године се у Шилу одржава ГОСПОДЊА светковина. Град лежи северно од Бетела, источно од друма који из Бетела води у Сихем и јужно од Левоне.«

²⁰ Стога заповедише Венијаминовцима: »Идите и сакријте се у виноградима, ²¹ па оданде мотрите. Када девојке из Шила изађу на игранку, ви искочите из виноградâ и нека сваки од вас уграби себи жену међу девојкама из Шила, па се вратите у Венијаминову земљу.

²² Када нам се њихови очеви или

браћа пожале, ми ћемо им рећи: „Молимо вас да овако остане, јер нисмо за свакога од њих заробили жену у боју. Ви нећете бити криви, јер им их нисте сами дали.“

²³ И Венијаминовци тако учинише. Сваки себи уграби по једну девојку од оних које су биле на игранци и одведе је да му буде жена. Затим се вратише на своје наследство, обновише градове и настанише се у њима.

²⁴ Тада се Израелци разиђоше, по племенима и братствима, сваки на своје наследство.

²⁵ У то време Израел није имао цара. Свако је радио по свом нахођењу.